

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 2Nt/32/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313010419
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Matušovic
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2013:4313010419.1

Uznesenie

Okresný súd Levice v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Matušovica a prísediacich Zuzany Sádovskej a Gabriely Michalcovej, v trestnej veci odsúdeného W. Q., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, písmeno b/, odsek 2 písmeno d/ Trestného zákona číslo 300/2005 Z. z. v znení zákona číslo 218/2007 Z. z. /ďalej len „Trestného zákona“/ s poukazom na § 138 písmeno b/, písmeno j/ Trestného zákona a iné, o jeho návrhu na povolenie obnovy konania zo dňa 23.04.2013, na verejnom zasadnutí konanom v Leviciach dňa 30.09.2013, takto

rozhodol:

Súd podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku návrh odsúdeného W. Q., narodeného XX.XX.XXXX v R. R., trvale bytom R. R., O. XXXX/XX, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody MS SR Hrnčiarovce nad Parnou, na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 3 T 53/2009 z a m i e t a z dôvodu, že nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku.

odôvodnenie:

Odsúdený W. Q. dňa 23.04.2013 doručil na tunajší súd návrh na obnovu konania v jeho trestnej veci vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 3 T 53/2009. Poukázal pritom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) sp. zn. PL. ÚS 106/2011 uverejnený 21.12.2012 v Zbierke zákonov číslo 428/2012, ktorý robí neúčinný trest určený zásadou § 41 odsek 2 Trestného zákona a je uložený na dolnej hranici takto upravenej zvýšenej trestnej sadzby. Trest ak je súhrnný alebo úhrnný má byť určený z trestnej sadzby trestného činu najprísnejšie trestného, ktoré boli spáchané a v rozpätí takejto trestnej sadzby sa určí trest podľa pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Vo výroku o treste, ktorým ho Okresný súd Levice odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní 13 rokov a 6 mesiacov, bola použitá asperačná zásada, a tým vznikol trest, ktorý je zjavne proporcionálne neúmerný k spáchaným skutkom, teda trest je na dolnej hranici zvýšenej upravenej trestnej sadzby, čo je aj podľa citovaného nálezu Ústavného súdu nezákonné a neúčinné. Na základe uvedených skutočností preto žiadal, aby bola v jeho veci povolená obnova konania a bol zároveň prerušený výkon trestu až do právoplatnosti výroku rozsudku o novom treste.

Rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 3 T 53/2009 - 421 zo dňa 31.05.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 4To/44/2010 - 472 zo dňa 14.09.2010 bol obžalovaná W. Q. uznaný vinným zo spáchania v bode 1/ rozsudku - zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, písmeno b/ odsek 2 písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b/, písmeno j/ Trestného zákona a v bode 2/ rozsudku zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 odsek 1, odsek 2 písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c/, písmeno d/ Trestného zákona, za čo mu bol okrem iného uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere trinásť rokov a osem mesiacov.

Podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Konanie o povolení obnovy konania sa obmedzuje na zistenie, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy uvedené v citovanom ustanovení. V konaní o povolení obnovy konania nemôže súd preskúmavať, či sa súd pri rozhodovaní vyrovnal so všetkými okolnosťami a s obhajobou odsúdeného, či rešpektoval zásadu bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní, a pod. V konaní o povolení obnovy nemôže súd preskúmavať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Toto konanie sa v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku obmedzuje predovšetkým na riešenie otázky, či návrh na povolenie obnovy konania obsahuje skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú pre súd nové, skôr neznáme. Pri obnove konania sa rozhoduje, či nové skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti pôvodného rozsudku, môžu odôvodniť iné rozhodnutie, než aké bolo urobené v pôvodnom konaní. Povinnosťou súdu v konaní o povolení obnovy konania je teda skúmať správnosť právoplatného rozsudku súdu v tom rozsahu, či nové skutočnosti alebo dôkazy sú také závažné, že odôvodňujú zásah do právoplatnosti a nezmeniteľnosti rozsudku vydaného súdom v pôvodnom konaní.

Dňa 21.12.2012 bol v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 publikovaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28.11.2012. V zmysle uvedeného nálezu dňa 21.12.2012 stratilo účinnosť ustanovenie § 41 odsek 2 Trestného zákona v časti „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“.

Podľa § 41b odsek 1 zákona číslo 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOÚS“) ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 Ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

V prvom rade súd považuje za potrebné vyjasniť vzťah ustanovenia § 41b odsek 1 ZOÚS a ustanovenia § 394 odsek 1 Trestného poriadku. Podľa názoru súdu ustanovenie § 394 odsek 1 Trestného poriadku je vo vzťahu k ustanoveniu § 41b odsek 1 ZOÚS ustanovením lex specialis. V opačnom prípade, keby sme vychádzali čisto z ustanovenia § 41b odsek 1 ZOÚS, ako dôvodu na povolenie obnovy konania, dostali by sme sa do právneho stavu, keď by sa obnova konania povoľovala nie podľa príslušných ustanovení upravujúcich inštitút obnovy konania v zmysle § 393 a nasl. Trestného poriadku, ale podľa ustanovenia iného právneho predpisu. Takéto prísne formalistické chápanie právnej normy (§ 41b odsek 1 ZOÚS) a jej aplikovanie na obnovu konania by nútilo konajúci súdu obchádzať ustanovenie § 394 odsek 1 Trestného poriadku, a neskúmať tak splnenie druhej podmienky prezumovanej v tomto ustanovení, a to napriek tomu, že § 41b odsek 1 ZOÚS priamo odkazuje na postup súdu podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich obnovu konania. Týmto postupom by bola súdu odňatá možnosť dispozičného rozhodovania o mimoriadnom opravnom prostriedku, možnosť (a zároveň povinnosť) rozhodnúť nezávisle a nestranne, rešpektujúc zásadu individuálnej trestnej zodpovednosti. Podľa názoru súdu v konaní o povolení obnovy konania musí súd vždy skúmať, či sú splnené všetky podmienky obnovy uvedené v § 394 odsek 1 Trestného poriadku, pretože len v prípade, že sú tieto splnené kumulatívne, môže súd rozhodnúť o povolení obnovy konania. Je nepochybné, že rozhodnutie ÚS SR je skutočnosťou súdu skôr neznámou, ktorá má za následok splnenie prvej podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku, avšak bez ďalšieho sama o sebe nemôže byť podkladom pre rozhodnutie súdu o povolení obnovy konania. Súd preto v prejednávacom prípade skúmal, či táto nová skutočnosť (nález ÚS SR) môže mať za následok

priaznivejšie rozhodnutie pre odsúdeného vo vzťahu k uloženému trestu (či je teda povolenie obnovy konania z hľadiska primeranosti uloženého trestu opodstatnené, alebo nie).

Z vyššie uvedeného je potom zrejmé, že nález ÚS SR je novou skutočnosťou súdu skôr neznámou (čím je splnená prvá podmienka uvedená v § 394 odsek 1 Trestného poriadku), pričom pre povolenie obnovy konania bolo v prejednávacom prípade nutné zistiť, či vzhľadom na stratu účinnosti časti ustanovenia § 41 odsek 2 Trestného zákona je pôvodne uložený trest v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu je v zrejmom rozpore s účelom trestu (čím by bola splnená aj druhá podmienka pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku).

W. Q. bol v pôvodnom konaní uložený trest odňatia slobody vo výmere trinásť rokov a osem mesiacov, podľa § 208 odsek 2 Trestného zákona za použitia § 38 odsek 2, odsek 7, § 37 písmeno h/, § 41 odsek 2 Trestného zákona. Podľa § 208 odsek 2 Trestného zákona za uvedený trestný čin možno uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od siedmich rokov do pätnástich rokov. Súd v pôvodnom konaní v zmysle § 38 odsek 2, odsek 7 Trestného zákona neprihliadol na jednu priťažujúcu okolnosť. Vzhľadom na skutočnosť, že súd v tomto prípade ale ukladal trest úhrnný, podľa § 41 odsek 2 Trestného zákona sa trestná sadzba v konečnom dôsledku upravila na sedem rokov až dvadsať rokov. V zmysle ustanovenia asperačnej zásady, ktorá po náleze ÚS SR stratila účinnosť, bol súd povinný ukladať trest odňatia slobody nad trinásť rokov a šesť mesiacov (nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody).

Po zohľadnení vyššie uvedených skutočností súd nemal preukázané, že by boli kumulatívne splnené obidve podmienky pre povolenie obnovy konania tak, ako to uvádza § 394 odsek 1 Trestného poriadku. V tomto prípade síce súd zistil existenciu novej skutočnosti súdu skôr neznámej (splnenie prvej podmienky), avšak nezistil splnenie druhej podmienky, t.j. že by nové rozhodnutie mohlo byť pre odsúdeného W. Q. priaznivejšie. Aj v potenciálne novom konaní (po strate účinnosti časti asperačnej zásady) by bola použitá trestná sadzba sedem rokov až dvadsať rokov. Povolenie obnovy konania v prípade odsúdeného W. Q. by tak v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by pôvodne uložený trest v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu. V tomto prípade však súd považuje výmeru trestu uloženého v pôvodnom konaní, t.j. 13 rokov a 8 mesiacov, za plne rešpektujúcu účel trestu u odsúdeného W. Q., ktorým je zabrániť mu v ďalšom páchaní trestnej činnosti, ako aj vychovať ho k tomu, aby viedol riadny život (individuálna prevencia). Takáto výmera trestu je zároveň primeraná spáchaným zločinom a zohľadňuje účel trestu ja z hľadiska generálnej prevencie a vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Súd má teda jednoznačne zato, že odsúdenému v predmetnom prípade nebolo obmedzené, resp. odňaté právo na primeraný, individualizovaný trest aj napriek tomu, že v jeho prípade súd pri určovaní výmery trestu použil asperačnú zásadu. Treba mať pritom na zreteli, že súd W. Q. odsudzoval za dva spáchané zločiny, a to za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a zločin sexuálneho zneužívania a uložil mu trest takmer presne v polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby sedem až dvadsať rokov, čo je celkom zjavne primerané spáchaným zločinom. Požiadavka primeranosti trestu k spáchaným trestným činom bola teda v danom prípade plne zachovaná, keďže súd pri rozhodovaní o treste prihliadal na jednotlivé okolnosti prípadu, ako i na pomery páchatel'a, t. j. celkový spôsob života páchatel'a, celkové posúdenie jeho osobnosti, najmä jeho celkového osobného profilu, charakterových a psychických vlastností, veku, ako i individuálne posúdenie pohnútok a dôvodov, ktoré ho viedli k viacčinnému súbehu a trest bol vymeraný s maximálnym ohľadom na charakter tohto prípadu.

Podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Nezmeniteľnosť a záväznosť rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť, je jednou zo záruk právnej istoty. Náprava rozhodnutia sa spravidla môže doceliť v riadnom dvojnásťančnom postupe formou odvolania ako riadneho opravného prostriedku. Výnimkou z tohto pravidla sú mimoriadne opravné prostriedky, ktorými možno dosiahnuť nápravu právoplatných rozhodnutí, medzi ktoré Trestný poriadok zaraďuje aj obnovu konania. Povolenie obnovy konania je v zásade prípustné za splnenia podmienok uvedených v § 394 Trestného poriadku. Súd musí preto najprv skúmať existenciu nových skutočností

alebo dôkazov, ktoré neboli súdu skôr známe a až následne zisťovať, či takéto nové skutočnosti alebo dôkazy sami o sebe, alebo v spojení so skutočnosťami, či dôkazmi známymi súdu už predtým, môžu odôvodniť iné rozhodnutie týkajúce sa viny alebo trestu než v pôvodnom konaní. Súd teda nemôže bez ďalšieho prevziať nové skutočnosti či dôkazy, bez toho, aby ich hodnotil vo vzťahu k skutočnostiam a dôkazom, z ktorých vzišlo pôvodné rozhodnutie. Nie každá nová skutočnosť či dôkaz sú tak spôsobilé vyvolať následky prezumované v § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Každý návrh na povolenie obnovy konania treba posudzovať individuálne a prihliadnúť na všetky skutočnosti a dôkazy, ktoré boli známe už v pôvodnom konaní, a ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti pôvodného rozhodnutia. Podľa názoru súdu na nález ÚS SR nemožno nazerať cez prizmu čisto formalistického chápania, len aby sa učinilo za dosť nálezu ÚS SR, ale je potrebné skúmať, či v konkrétnom prípade je návrh na povolenie obnovy konania z hľadiska primeranosti trestu opodstatnený, alebo nie, a to za preskúmania splnenia všetkých podmienok uvedených v § 394 Trestného zákona.

Na základe vyššie uvedených skutočností musí súd konštatovať, že v tomto prípade odsúdený W. Q. nepreukázal (a súd ani nezistil), splnenie podmienok pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku. Nové rozhodnutie z pohľadu primeranosti trestu by v tomto prípade nebolo pre odsúdeného priaznivejšie, pretože v pôvodnom konaní súd pri ukladaní trestu (bez ohľadu na použitie asperačnej zásady) dôsledne zohľadnil všetky okolnosti a taktiež celkové pomery páchatel'a, takže uložený trest spĺňa požiadavku primeranosti a individualizovanosti. Súd taktiež poznamenáva, že v pôvodnom konaní bol odsúdenému ukladaný trest úhrnný, teda trest aj za iný ním spáchaný trestný čin. Podľa názoru súdu preto pôvodne uložený trest nebol zjavne proporcionálne neúmerný k spáchaným skutkom, tak ako to uviedol odsúdený W. Q. vo svojom návrhu. S poukazom na to, že súd zamietol návrh odsúdeného na obnovu konania, nezaoberal sa ani jeho žiadosťou o prerušenie výkonu trestu až do právoplatnosti výroku rozsudku o novom treste, keďže súd má zo zákona povinnosť rozhodnúť bezodkladne o prepustení obvineného na slobodu alebo o jeho vzatí do väzby po právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (takže aj žiadosť odsúdeného bola v tomto smere bezpredmetná).

Súd s poukazom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Levice k sp. zn. 2 Nt 32/2013.

Sťažnosť má odkladný účinok.